

Gwasanaeth
Mabwysiadu
Cenedlaethol

National
Adoption
Service

**Achieving More Together /
Cyflawni Mwy Gyda'n Gilydd**

Western Bay
ADOPTION SERVICE
GWASANAETH MABWYSIADU
Bae'r Gogledd

adoptionuk
ar gyfer pob teulu sy'n mabwysiadu
for every adoptive family

AFA CYMRU
association for fostering and adoption
cymdeithas ar gyfer maethu a mabwysiadu

Vale, Valleys
and Cardiff
Adoption
Mabwysiadu
yn y Ffro, y Cymoedd
a Chaerdydd

Mabwysiadu
Canolbarth a Gogledd Cymru
Adoption
Mid & West Wales

Barnardo's
Cymru

South East Wales Adoption Service
Achieving More Together
Gwasanaeth Mabwysiadu De-ddwyrain Cymru
Cyflawni Mwy Gyda'n Gilydd

Gwasanaeth
Mabwysiadu
Gogledd Cymru
North Wales
Adoption
Service

Cymdeithas Plant Dewi Sant
St David's Children Society

Rhagair y Cadeirydd Annibynnol

Mae'r Adroddiad Blynyddol yn gyfle da i fyfyrlo ar flwyddyn lwyddiannus arall ac adolygu ein cyflawniadau wrth edrych ymlaen at heriau'r dyfodol. Mae'r cynnydd a wnaed gan y Gwasanaeth Mabwysiadu Cenedlaethol yn parhau i gyflwyno ymateb cadarnhaol i anghenion plant, pobl ifanc a mabwysiadwyr. Mae'r adroddiad yn adlewyrchu'n dda ar bawb sy'n ymwneud â mabwysiadu ledled Cymru tra'n cydnabod bod mwy i'w wneud o hyd.

Rhaid deall bod busnes mabwysiadu yng Nghymru yn cael ei gefnogi gan system o fonitro a rheoli perfformiad. Mae hyn yn parhau i fod yn flaenoriaeth allweddol ac yn darparu cyd-destun yr hyn sy'n cael ei gwblhau yn dda a lle mae angen ffocws pellach.

Mae'r cyfuniad o ofynion deddfwriaethol, llywodraeth leol ac asiantaethau mabwysiadu gwirfoddol yn cydweithio ac yn gweithio gyda'i gilydd yn parhau i fod yn rym ar gyfer newid. Mae cydweithio yn ddi-os yn gymhleth ac yn gofyn am ymroddiad i newid gan bawb sydd â chyfrifoldeb i ddarparu gwasanaethau mabwysiadu perthnasol a deinamig. Gall gyflawni darpariaeth sy'n perfformio'n dda yn gyson fod yn heriol ac yn werth chweil.

Mae ymgysylltu a gwrando ar fabwysiadwyr a phlant a phobl ifanc a fabwysiadwyd wedi atgyfnerthu negeseuon allweddol o'r ymchwil. Mae cymorth deinamig trwy ymyrraeth gyffredinol, arbenigol wedi'i dargedu yn parhau i fod yn flaenoriaeth bwysig. Mae eleni wedi cyflwyno'r Fframwaith Cymorth Mabwysiadu sy'n rhoi cyfle i wneud gwahaniaeth go iawn i fywydau plant a rhieni. Y dasg yn 2017-18 yw sicrhau adnoddau ac ymyrraeth ar draws gwasanaethau sy'n ddeinamig ac yn ymateb yn gadarnhaol ac yn rhagweithiol i anghenion mabwysiadwyr, plant a phobl ifanc.

Hoffwn gymryd y cyfle hwn i ddiolch i staff ar draws yr holl asiantaethau sy'n gweithio yn eu rolau a'u cyfrifoldebau i wella profiad mabwysiadu tra'n cydnabod y cyfraniad sylweddol a phwysig mae mabwysiadwyr a phlant wedi ei wneud o ran darparu eglurder ynghylch eu profiadau, a sut y gallai gwasanaethau barhau ar eu taith o newid, a sut y dylent wneud hynny.

Philip T. Hodgson

Phil Hodgson

Cadeirydd Annibynnol

Grŵp Cyngori'r Gwasanaeth Mabwysiadu Cenedlaethol

Cyflwyniad y Cyfarwyddwr Gweithrediadau

Rwy'n falch iawn i ddarparu'r adroddiad hwn sy'n amlinellu cynnydd a llwyddiannau pellach y Gwasanaeth Mabwysiadu Cenedlaethol (NAS) yn 2016-17. Gallwn fod yn falch o fod wedi cyflawni llawer iawn a gwneud llawer o bethau yn dda.

Rwy'n arbennig o falch o'r gwaith yr ydym wedi'i wneud gyda phlant a phobl ifanc a fabwysiadwyd a'u rhieni i sicrhau mai'r newidiadau a wnawn yw'r hyn y maent ei eisiau a'i angen. Yn ogystal, rydym wedi gwneud gwelliannau sylweddol i berfformiad er bod y rhain yn dechrau ymddangos yn heriol i'w hymestyn.

Mae yna, fodd bynnag, dipyn o ffordd i fynd i gwrdd â dyheadau'r rhai oedd yn ymwneud â chynllunio cynnar y Gwasanaeth Mabwysiadu Cenedlaethol a'r dyletswyddau a nodir yn y ddeddfwriaeth. Mae'r agenda datblygu sylweddol sydd gennym, gan adlewyrchu ymchwiliad a chanfyddiadau gwreiddiol y Cynulliad Cenedlaethol, yn mynd i gymryd nifer o flynyddoedd i'w gyflawni; dim ond 2.5 mlynedd sydd ers i'r Gwasanaeth Mabwysiadu Cenedlaethol gael ei sefydlu.

Mae Adroddiad Etifeddiaeth Pedwerydd Cynulliad y Cynulliad Cenedlaethol 2016 yn nodi bod ymchwiliad dilynol y Pwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac Addysg ar fabwysiadu yn amlinellu ...

"er bod llawer o gynnydd wedi cael ei wneud gan y Gwasanaeth Mabwysiadu Cenedlaethol yn enwedig o ran cyfnodau cynharach y broses fabwysiadu, roedd llawer o waith i'w wneud o hyd i sicrhau bod teuluoedd yn cael y cymorth yr oedd ei angen arnynt unwaith y bydd y mabwysiadu wedi digwydd."

Mae hwn yn ddadansoddiad teg.

Rydym wedi cael effaith dda ar yr agenda strategol a pholisi sydd wedi bod yn hanfodol i roi'r Gwasanaeth Mabwysiadu Cenedlaethol mewn sefyllfa i gwrdd â'r nodau a'r dyheadau. Mae gwneud newidiadau i'r ffordd y darperir gwasanaethau yn dasg fawr gyda llawer o elfennau iddi; mae staff ac asiantaethau ledled Cymru yn gweithio'n galed i wneud hyn.

Rydym wedi adnabod nifer o heriau sy'n gysylltiedig â gweithio ar y cyd, y cyd-destun newidiol yr ydym yn gweithio ynddo a'r anallu i gyfeirio adnoddau. Ochr yn ochr â bod yn realistig ynghylch amserlenni a'r cyd-destun heriol, mae angen mynd i'r afael â'r rhain wrth i ni barhau i ganolbwyntio ar wella gwasanaethau – sef, wrth gwrs, y peth pwysicaf oll.

Suzanne Griffiths

Suzanne Griffiths

Cyfarwyddwr Gweithrediadau

Dyma 3ydd adroddiad blynyddol Gwasanaeth Mabwysiadu Cenedlaethol Cymru.

Lansiwyd y Gwasanaeth Mabwysiadu Cenedlaethol ym mis Tachwedd 2014. Mae'n ymbarél sy'n dwyn ynghyd sefydliadau a gweithgareddau lleol, rhanbarthol a chenedlaethol:

Yn lleol, mae pob awdurdod lleol:

- yn parhau i ddarparu gwasanaethau i bob plentyn sy'n derbyn gofal.
- yn adnabod ac yn gweithio gyda phlant y mae mabwysiadu yn gynllun priodol iddynt.

Mae awdurdodau lleol yn dal i ddarparu cymorth ar ôl mabwysiadu eu hunain mewn dau ranbarth.

Yn rhanbarthol, mae awdurdodau lleol yn gweithio gyda'i gilydd mewn pum cydweithfa. Mae pob rhanbarth:

- yn lleoli plant i'w mabwysiadu.
- yn recriwtio ac yn asesu mabwysiadwyr.
- yn cynnig cwnsela i rieni biolegol.
- yn cynnig cyngor i oedolion a fabwysiadwyd.
- yn cysylltu ag asiantaethau mabwysiadu gwirfoddol, iechyd ac addysg.
- a chanddo Fwrdd Rhanbarthol i oruchwylio ei waith.

Mae pob un o'r pump rhanbarth yn darparu rhai gwasanaethau cymorth ar ôl mabwysiadu. Mae tri rhanbarth yn ymgymryd â'r asesiadau ar gyfer ceisiadau am gymorth.

Yn genedlaethol, mae gennym:

- y Tîm Canolog dan arweiniad Cyfarwyddwr Gweithrediadau. Mae'r tîm yn cael ei gynnal gan Gyngor Dinas Caerdydd ar ran yr holl awdurdodau lleol. Mae'r tîm canolog yn darparu cyfeiriad cenedlaethol, datblygiad a chydlynid.
- Cofrestr Fabwysiadu Cymru (a reolir gan y Tîm Canolog).
- y Bartneriaeth Fabwysiadu Wirfoddol Strategol a sefydlwyd gan:
 - Barnardo's Cymru
 - Cymdeithas Plant Dewi Sant
 - AFA Cymru (Cymdeithas Mabwysiadu a Maethu yng Nghymru)
 - Adoption UK
 - After Adoption
- Bwrdd Llywodraethu a Grŵp Cyngori i oruchwylio gwaith y Gwasanaeth Mabwysiadu Cenedlaethol.

Gyda'n gilydd, ein rôl yw gweithio tuag at weledigaeth y Gwasanaeth Mabwysiadu Cenedlaethol:

- Cynyddu'r ystod o gartrefi mabwysiadol sydd ar gael i gwrdd ag anghenion plant y mae mabwysiadu yw'r cynllun ar eu cyfer.
- Gwneud yn siwr bod lleoliadau yn cael eu gwneud mewn ffordd amserol, gan gynnwys lleoliadau i blant ag anghenion ychwanegol a brodyr a chwiorydd sy'n cael eu lleoli gyda'i gilydd.
- Gwneud yn siŵr bod darpar fabwysiadwyr a mabwysiadwyr cymeradwy yn cael asesiad a chymorth prydlon o ansawdd da.
- Gweithredu ein Fframwaith ar gyfer Cymorth Mabwysiadu sy'n ceisio darparu:
 - gwell mynediad i gyngor, gwybodaeth a rhai gwasanaethau i bawb.
 - gwell mynediad i gymorth arbenigol wedi'i dargedu'n well i blant a theuluoedd sydd angen cymorth parhaus.
- Gwella gwasanaethau mabwysiadu yn gyffredinol ar draws Cymru.

Ffeithiau allweddol 2016–17

Cyfanswm yr achosion
mabwysiadu yng Nghymru

**Tua
4,500:**
plant a fabwysiadwyd
sy'n byw yng Nghymru
(o dan 18 oed)

**Tua
3,000:**
teuluoedd
mabwysiadol

Gweithgarwch
Mabwysiadu eleni

Dros 900:

gweithio gyda phlant a
oedd â chynllun ar
gyfer mabwysiadu neu
lle roedd cynllun yn
cael ei ystyried

**Dros
300:** o blant
wedi ymuno â
theuluoedd
mabwysiadol

86%

achosion o fabwysiadu
a drefnwyd drwy'r
Gwasanaethau
Rhanbarthol

Dros

230: o
fabwysiadwyr
wedi'u
cymeradwyo

Cymorth
eleni

Dros 500:

plant a theuluoedd yn
cael gwasanaethau
cymorth mabwysiadu

Dros 3,100:

trefniadau cyswllt
blwch post

Dros 989:

rhieni biolegol
wedi cael cynnig
cwnsela

Dros 380:

rhieni biolegol
wedi derbyn
cwnsela

Cofrestr Fabwysiadu Cymru

Cafodd Cofrestr Fabwysiadu Cymru ei lansio yn 2014. Daeth yn rhan o'r Gwasanaeth Mabwysiadu Cenedlaethol yn ystod 2015.

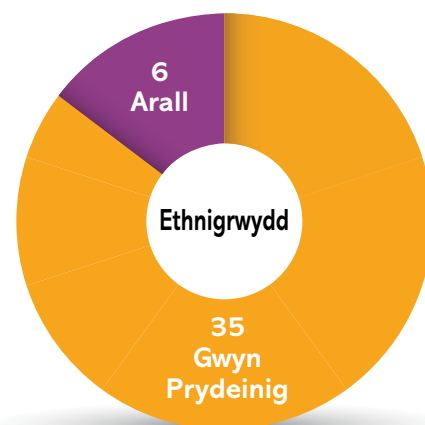
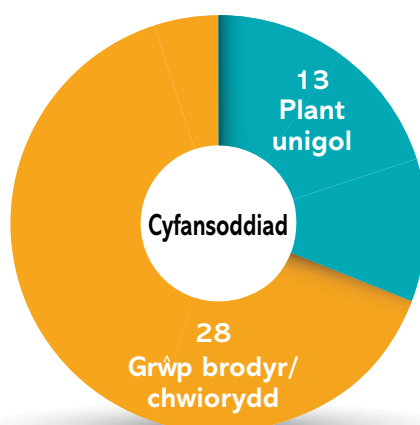
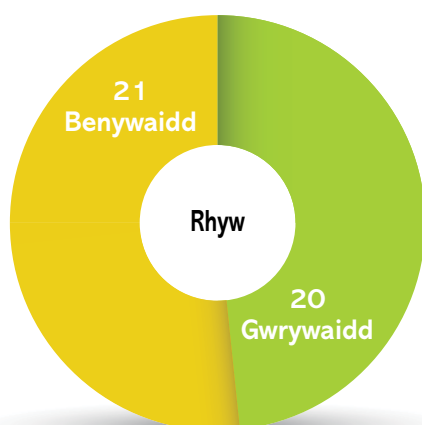
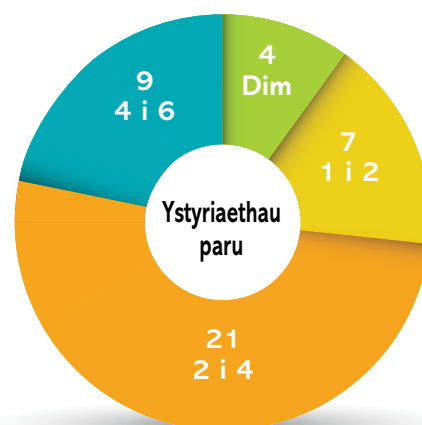
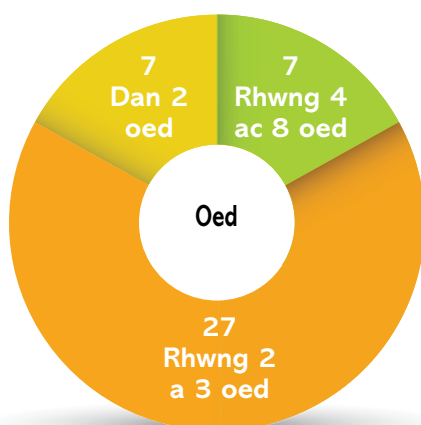
Ffeithiau allweddol:

- Mae'r Gofrestr yn helpu i baru plant gyda mabwysiadwyr ledled Cymru.
- Mae'r holl Ranbarthau ac Asiantaethau Mabwysiadu Gwirfoddol yn defnyddio'r Gofrestr.
- Os nad yw plentyn neu fabwysiadwr wedi cael ei baru o fewn tri mis, rhaid ei gyfeirio at y Gofrestr.

Rydym hefyd yn defnyddio'r Gofrestr i:

- ddod â gweithwyr proffesiynol at ei gilydd i drefnu paru rhwng plant a mabwysiadwyr.
- cynnal diwrnodau i fabwysiadwyr ddod i wybod am blant ar y Gofrestr. Ym mis Tachwedd, daeth 50 o fabwysiadwyr i ddiwrnod cyfnewid, a chafodd wyth o blant eu paru oherwydd y digwyddiad.
- cynnal Diwrnodau Gweithgareddau Mabwysiadu lle gall mabwysiadwyr a phlant sy'n aros i'w mabwysiadu gyfarfod ei gilydd mewn amgylchedd cefnogol, diogel a llawn hwyl. Roedd y diwrnod cyntaf ym mis Mawrth 2017 gyda chefnogaeth gan gydweithwyr o Coram BAAF.

Yn 2016–17, roedd Cofrestr Fabwysiadu Cymru yn rhan o 41 (14%) o achosion o baru ar gyfer mabwysiadu.

A ydym wedi cyflawni'r hyn yr oeddem wedi'i roi yn ein cynllun 2016-17?

Roedd gan ein cynllun 2016-17 ddwy brif flaenoriaeth:

- **Blaenoriaeth 1:** Gwella'r cymorth mabwysiadu
- **Blaenoriaeth 2:** Datblygu cronfa ddata newydd i gadw mewn cysylltiad â mabwysiadwyr a bod y Gofrestr Fabwysiadu Cymru newydd

Rhoesom hefyd dair her i'n hunain:

- **Her 1:** Lleoli plant yn fwy effeithiol.
- **Her 2:** Cynyddu'r ystod o gartrefi mabwysiadol sydd ar gael i gwrdd ag anghenion plant y mae mabwysiadu yw'r cynllun ar eu cyfer.
- **Her 3:** Sicrhau fod y Gwasanaeth Mabwysiadu Cenedlaethol yn cael ei redeg yn dda.

BLAENORIAETH 1

Gwella'r cymorth mabwysiadu

Yr hyn a ddywedom	Yr hyn a wnaethom
Llunio cynllun gyda phlant, pobl ifanc a mabwysiadwyr i ddatblygu gwasanaethau cymorth mabwysiadu ledled Cymru.	Mae'r Fframwaith Cefnogi Mabwysiadu wedi cael ei gytuno gan Grŵp Cyngori a Bwrdd Llywodraethu'r Gwasanaeth Mabwysiadu Cenedlaethol. Mae wedi mynd i'r holl Fyrddau Rheoli Rhanbarthol. Ym mis Hydref 2016, rhoddodd Llywodraeth Cymru grant i ni i gytuno ar gynllun busnes ar gyfer y Fframwaith. Gofynnem i'r Sefydliad Gofal Cyhoeddus i ddatblygu'r cynllun i ni. Ers mis Ionawr 2017, mae aelodau o'r grŵp cyngori, ein partneriaid mewn asiantaethau mabwysiadu gwirfoddol a mabwysiadwyr oll wedi cymryd rhan yn y prosiect hwn. Rydym wedi dechrau casglu data am gymorth mabwysiadu. Nawr mae gennym linell sylfaen, felly y flwyddyn nesaf, byddwn yn gwybod os yw cymorth mabwysiadu wedi gwella.

Yr hyn a ddywedom	Yr hyn a wnaethom
Ei gwneud yn haws i fabwysiadwyr gael y cymorth a'r gwasanaethau sydd eu hangen arnynt trwy: - wneud yn siŵr bod pob Gwasanaeth Gwybodaeth, Cyngor a Chymorth awdurdodau lleol yn rhoi gwybodaeth ddefnyddiol am gymorth mabwysiadu, ac yn cyfeirio pobl at y gwasanaeth cywir os oes angen cyngor mabwysiadu arbenigol neu asesiad ar gyfer cymorth arnyn nhw - datblygu cynllun ar gyfer y Rhanbarthau i wneud asesiadau cymorth mabwysiadu - gwneud gwasanaethau eraill yn 'ymwybodol o fabwysiadu'	Rydym wedi rhoi mwy o gyngor a mwy ynglŷn â chymorth a hyfforddiant ar ein gwefan. Mae rhai Rhanbarthau wedi gwneud hyn ar eu gwefannau hefyd. Mae DEWIS yn ffynhonnell ar-lein Cymru gyfan o wybodaeth am ofal cymdeithasol. Rydym wedi ychwanegu ein gwybodaeth ein hunain i DEWIS. Mae ein tîm canolog yn cynghori DEWIS am wybodaeth ar-lein i blant. Mae Rhanbarth De-ddwyrain Cymru yn treialu asesiadau cymorth mabwysiadu yn hytrach na bod pob awdurdod lleol yn gwneud eu rhai eu hunain. Rydym am i bob rhanbarth wneud hyn yn y dyfodol. Rydym yn gweithio gyda Chymdeithas Llywodraeth Leol Cymru i roi mwy o rôl i addysg. Rydym wedi gwneud cysylltiadau gyda strategaeth 'Rhianta Cadarnhaol' Llywodraeth Cymru. Bydd Rhanbarthau ac Asiantaethau Mabwysiadu Gwirfoddol yn gallu defnyddio adnoddau 'Rhianta Cadarnhaol' i gefnogi mabwysiadwyr. Mae'r holl Ranbarthau a'r Asiantaethau Mabwysiadu Gwirfoddol yn gweithio i wella cymorth mabwysiadu, er enghraifft: - Gweithiodd Canolbarth a Gorllewin Cymru a Bae'r Gorllewin gyda'i gilydd i gynnig hyfforddiant 'Rhianta Ein Plant' i fabwysiadwyr. Defnyddiodd Adoption UK ei grant i redeg yr hyfforddiant. - Mae De-ddwyrain Cymru yn gwneud hyd yn oed mwy gyda gwasanaeth seicoleg y Bwrdd Iechyd. Mae'r holl staff yn cael pedwar diwrnod o hyfforddiant ac maen nhw'n rhan o grŵp ymarfer myfyriol. - Mae'r grŵp Trafod Mabwysiadu newydd ar gyfer Bae'r Gorllewin wedi bod yn llwyddiannus iawn. Mae'r cyfarfodydd misol wedi helpu pobl ifanc i siarad am eu straeon mabwysiadu a chael gwrandawriad gennym ni ac eraill. - Mae gan Ogledd Cymru grŵp cymorth newydd, ac mae'n parhau â'i gontract gydag After Adoption am rai gwasanaethau a hyfforddiant.
Lobïo i wneud yn siŵr fod gan Gymru y deddfau a'r polisiau cywir ar gyfer datblygu cymorth mabwysiadu.	Bydd Adran 8 a 9 y Bil Mabwysiadu a Phlant yn Lloegr yn cael ei ymestyn i Gymru. Mae hyn yn golygu y bydd yn rhaid i lysoedd: - feddwl am anghenion gydol oes plant a fabwysiadwyd. - ystyried rhieni mabwysiadol fel prif ffigwr ymlyniad eu plant mewn gwrandawladau mabwysiadu sy'n cael eu herio. Rydym yn cael ein cynrychioli ar Grŵp Cynghori Gweinidogol Llywodraeth Cymru ar gyfer Gwella Canlyniadau i Blant. Mae cymorth mabwysiadu yn awr yn flaenoriaeth yn ei gynllun. Rydym wedi siarad â Llywodraeth Cymru am ei Bil Anghenion Dysgu Ychwanegol (ADY). Rydym wedi helpu mabwysiadwyr a phlant a phobl ifanc a fabwysiadwyd i gymryd rhan yn yr ymgynghoriad. Rydym wedi cynghori Llywodraeth Cymru am:

Yr hyn a ddywedom	Yr hyn a wnaethom
	- wneud i'r rheoliadau Cymorth Mabwysiadu gyd-fynd â Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014. - newidiadau i reoliadau fel y gall y broses ar gyfer cymeradwyo mabwysiadwyr gael ei symleiddio.
Defnyddio adborth gan blant, pobl ifanc a mabwysiadwyr i helpu i wneud gwasanaethau addysg yn fwy 'ymwybodol o fabwysiadu'. Datblygu cynllun manwl i fynd ochr yn ochr â strategaeth Llywodraeth Cymru 'Codi uchelgeisiau a chyrhaeddiad addysgol plant sy'n derbyn gofal yng Nghymru'.	Mae gan Lywodraeth Cymru grŵp sy'n edrych ar addysg ar gyfer plant sy'n derbyn gofal a phlant a fabwysiadwyd. Rydym yn rhan o'r grŵp hwn, ac rydym wedi ysgrifennu cynllun mabwysiadu i fynd ochr yn ochr â'i strategaeth 'Codi uchelgeisiau'. Adoption UK sy'n arwain ar weithio gyda gwasanaethau addysg i ni. Rydym yn cyfarfod yn rheolaidd â staff Addysg Plant sy'n Derbyn Gofal Llywodraeth Cymru. Rydym yn hyrwyddo <i>'Cael pethau'n iawn i bob plentyn: Canllaw i ysgolion ar weithio gyda phlant wedi'u mabwysiadu a'u teuluoedd'</i>. Cafodd y canllaw ei ysgrifennu ar gyfer Llywodraeth Cymru gan Adoption UK. Mae gan bob ardal awdurdod lleol gydlynnydd Addysg Plant sy'n Derbyn Gofal. Mae gan y rhanbarthau gysylltiadau da gyda nhw. Mae consortia addysg Rhanbarthau Gogledd Cymru a Chanolbarth a Gorllewin Cymru wedi datblygu hyfforddiant ymlyniad mewn ysgolion. Mae'r hyfforddiant hwn yn cael ei ddefnyddio fwyfwy ar draws Cymru. Mae swyddog hyfforddi Rhanbarth Gogledd Cymru wedi cynnal hyfforddiant ar gyfer penaethiaid. Mae aelod o Ranbarth y Fro, y Cymoedd a Chaerdydd wedi darparu hyfforddiant tebyg i ysgolion. Mae Adoption UK wedi cyflwyno hyfforddiant HMS i fwy na 400 o gyfranogwyr addysg ledled Cymru eleni.
Defnyddio adborth gan blant, pobl ifanc a mabwysiadwyr i ddylanwadu ar sut mae CAMHS yn gwella mynediad i wasanaethau ar gyfer plant a fabwysiadwyd a'u teuluoedd, gan gynnwys gwasanaethau niwro-ddatblygiadol	Mae'r Rhanbarthau a CAMHS wedi trafod ffurfioli cysylltiadau. Y nod yw gwneud cyngor a mynediad at wasanaethau yn fwy eglur ar gyfer teuluoedd sy'n mabwysiadu. Roeddem wedi gobeithio datblygu taflen ar y cyd, ond mae CAMHS eisoes yn datblygu taflen. Byddwn yn hyrwyddo'r daflen pan gaiff ei chwblhau. Yn y dyfodol, bydd rhieni, plant a phobl ifanc mabwysiadol yn gallu cymryd rhan mewn ymgynghoriadau defnyddwyr gwasanaeth CAMHS.
Gweithredu polisi cyffredin ar gyfer talu cymorth ariannol	Rydym yn dal i weithio ar hyn. Dylai ddigwydd o 1 Ebrill 2018.

Yr hyn a ddywedom	Yr hyn a wnaethom
Gweithio gyda phlant, pobl ifanc a mabwysiadwyr i ddatblygu strategaeth i wella gwaith stori bywyd i blant a fabwysiadwyd yng Nghymru.	Mae'r gwaith hwn yn cael ei ariannu gan ein grant gan Lywodraeth Cymru. Mae'n mynd yn ei flaen yn dda. Mae'r grŵp sy'n rhedeg y prosiect yn cynnwys mabwysiadwyr, staff mabwysiadu rhanbarthol, asiantaethau gwirfoddol a gweithwyr cymdeithasol gofal plant. Mae'r grŵp yn cael cyngor gan blant a phobl ifanc drwy 'TrafodMabwysiadu'. Rydym wedi: - cynnal gweithdy i blant a phobl ifanc a fabwysiadwyd o dan arweiniad 'TrafodMabwysiadu'. - cwblhau fframwaith ar gyfer gwaith taith bywyd a phecyn cymorth. - adnabod plant i roi cynnig ar y pecyn cymorth newydd gyda hwy. - casglu enghreifftiau o arfer da. Er enghraifft: - yn Rhanbarth Canobarth a Gorllewin Cymru, mae'n ofynnol cael deunyddiau taith bywyd cyn i blentyn fynd i'r panel paru. Mae staff mabwysiadu yn gweithio gyda thimau gofal plant ar draws y rhanbarth i helpu sicrhau bod hyn yn digwydd yn dda. Mae Bae'r Gorllewin yn gweithio tuag at hyn hefyd. - yn Rhanbarth Gogledd Cymru, mae grŵp peilot yn barod i brofi'r fframwaith. Mae ei Swyddog Hyfforddi yn datblygu fframwaith hyfforddi lleol ar ei gyfer.

Ffyrdd eraill i wella cymorth mabwysiadu

Canllaw mabwysiadwr i fabwysiadu:

Mae hyn yn rhywbeth yr oedd mabwysiadwyr ei eisiau. Datblygwyd y canllaw gyda chyfreithiwr AFA Cymru ac Ysgol y Gyfraith Prifysgol Caerdydd.

Partneriaeth Trosglwyddo Gwybodaeth:

Cafodd Cymdeithas Plant Dewi Sant a Phrifysgol Caerdydd gyllid i gymryd gwybodaeth ymchwil a cheisio ei rhoi ar waith. Gallai hyn helpu i drawsnewid sut mae gwasanaethau'n cael eu darparu.

Ystadegau ar gymorth mabwysiadu

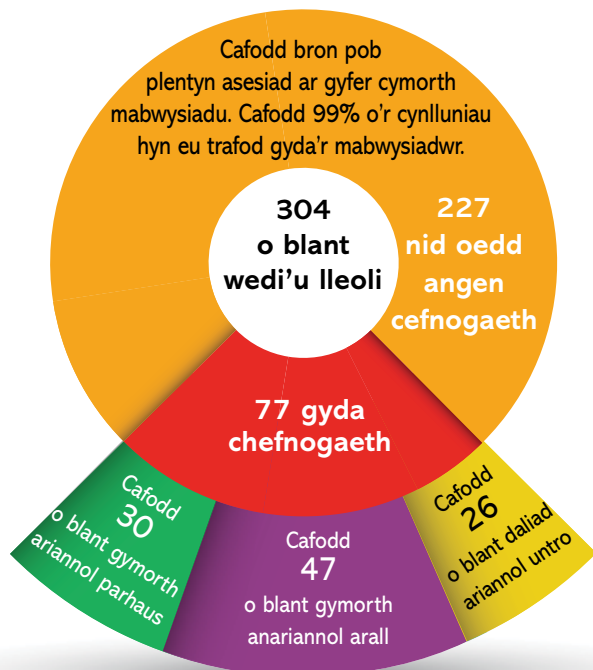
Cymorth mabwysiadu i blant a leolwyd yn ystod 2016–17

Cafodd mwy na 500 o blant wasanaethau cymorth mabwysiadu eleni ac roedd mwy na 3,100 o drefniadau cyswllt blwch post yn eu lle. Rydym yn gwybod y gall cymorth olygu llawer o bethau, gan gynnwys cymorth ariannol, ymarferol neu wasanaethau therapiwtig; bydd angen ar rai plant gymorth i'w helpu i ddeall pam eu bod wedi cael eu mabwysiadu, a bydd angen help ar rai rhieni i reoli rhai emosiynau ac ymddygiad anodd. Mae ein

data yn awr yn dweud wrthym y lefel o gymorth sydd ar gael i blant a oedd newydd gael eu lleoli eleni yn ogystal â cheisiadau newydd eraill am gymorth a gafwyd.

Dyma'r darlun ar gyfer plant a leolwyd eleni

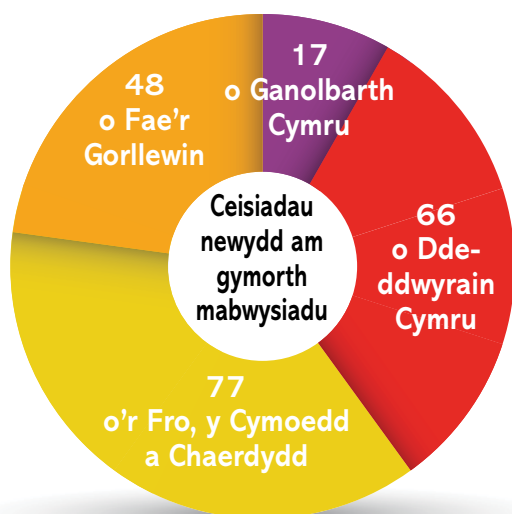
Amrywiodd canran y plant sy'n derbyn cefnogaeth o 10% i 38% ar draws y Rhanbarthau.

Mae hyn yn dod yn gyfanswm o fwy na 77 oherwydd bod rhai plant wedi derbyn mwy nag un math o gymorth.

208 o geisiadau newydd am gymorth mabwysiadu i blant a leolwyd cyn Ebrill 2016

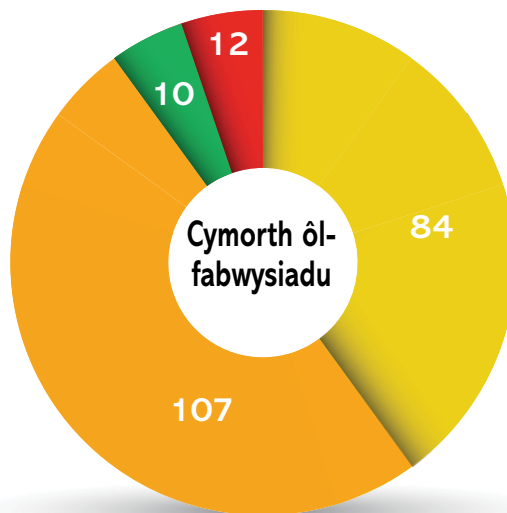
- Yn ogystal â'r uchod, mae hyn yn alw newydd eleni.

Nid oes gennym wybodaeth am Ogledd Cymru

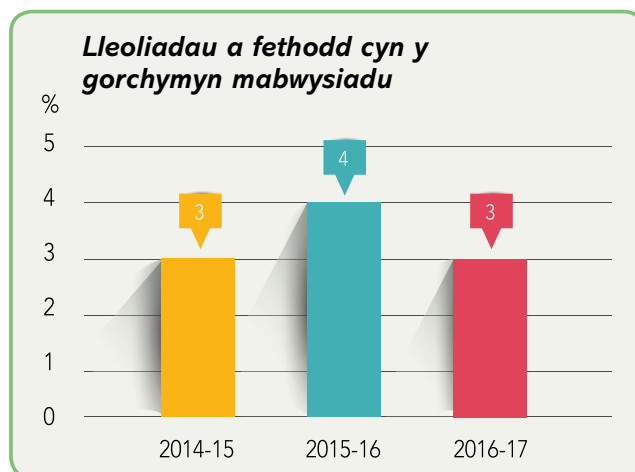
Cafodd pob un o'r 208 o blant asesiad ar gyfer cymorth ar ôl mabwysiadu.

Mae 84 o'r ceisiadau ar waith o hyd, gan mai 124 yn unig sydd wedi'u cwblhau. Mae canlyniadau'r 124 yn dod yn gyfanswm o 129 gan y bydd rhai plant yn cael mwy nag un gwasanaeth.

- 84 o asesiadau ar waith ar ddiwedd y flwyddyn
- Cafodd 107 gymorth anariannol (ee mynediad i therapi a chymorth ymarferol)
- Cafodd 10 gymorth ariannol untro
- Cafodd 12 gymorth ariannol parhaus

Lleoliadau wedi methu

Mae cymorth amserol yn hanfodol er mwyn cadw hyn yn isel.

Mae cymorth amserol hefyd yn gwneud yn siŵr bod y mabwysiadu yn gweithio'n dda ar gyfer y plentyn a'r teulu cyfan.

Mae ein partneriaid asiantaethau mabwysiadu gwirfoddol yn darparu cymorth gwerthfawr.

Cymdeithas Plant Dewi Sant

St David's Children Society

Credwch
mewn plant
Believe in
children

Barnardo's
Cymru

Cymorth i
deuluoedd
sy'n
mabwysiadu

Llinellau Cymorth a Hyfforddiant

adoptionuk

ar gyfer pob teulu sy'n mabwysiadu
for every adoptive family

after
adoption

AFA CYMRU
association for fostering and adoption
cymdeithas ar gyfer maethu a mabwysiadu

357

o ymholiadau dros y
ffôn ac e-bost, gan
weithwyr proffesiynol
ac aelodau o'r
cyhoedd

450+

o weithwyr proffesiynol a
rhieni mabwysiadol yn cael
hyfforddiant, gan gynnwys
mewn gwrthwynebiad
di-drais

Cymorth arall

adoptionuk

ar gyfer pob teulu sy'n mabwysiadu
for every adoptive family

after
adoption

Grwpiau

TrafodMabwysiadu - 90
o blant a fabwysiadwyd a
phobl ifanc yn Ne-Ddwyrain
a De-Orllewin Cymru yn
cwrdd mewn pedwar
grŵp

Grwpiau cymorth
mabwysiadu - 243
achos o bresenoldeb
mewn 31 cyfarfod

Cymorth 1: 1
gan ymarferydd
gwrthwynebiad
di-drais i 55 o rieni
mabwysiadol 70 o
blant

Cymorth 1: 1
i 200 o oedolion a
oedd wedi cael eu
mabwysiadu, rhieni
biolegol neu
berthnasau
biolegol eraill

Ymchwil ynghylch cymorth mabwysiadu

Nod Astudiaeth Mabwysiadu Cymru yw deall mwy am anghenion cymorth teuluoedd mabwysiadol yn ystod tair blynedd gyntaf lleoliad mabwysiadu. Bydd yr ymchwil yn darparu'r dystiolaeth sydd ei hangen i ni wella cymorth mabwysiadu.

Mae'r tîm ymchwil yn cael ei arwain gan Dr Katherine Shelton, Ysgol Seicoleg, Prifysgol Caerdydd. Mae lincs i gyhoeddiadau ar ei thudalen we y brifysgol ac yn cynnwys:

- Doughty, J., Meakings, S. and Shelton, K.H. (in press, 2017). The legal and administrative processes in adoption: Views and experiences of newly formed adoptive families. *Journal of Social Welfare and Family Law*.
- Anthony, R., Meakings, S., Doughty, J., Ottaway, H., Holland, S., & Shelton, K.H. (2016). Factors affecting adoption in Wales: Predictors of variation in time between entry to care and adoptive placement. *Children and Youth Services Review*, 67, 184-190.
- Meakings, S., Coffey, A. J. and Shelton, K.H. (2016). A study examining the concerns, support needs and experiences of newly formed adoptive families. *Journal of Health Visiting*, 4(11), 2-9.
- Meakings, S., Coffey, A. and Shelton, K.H. (in review, 2017). The influence of adoption on sibling relationships: experiences and support needs of newly formed adoptive families. *British Journal of Social Work*.

Byddwn yn defnyddio'r dystiolaeth sydd eisoes ar gael o'r astudiaeth i gynllunio a gwella cymorth mabwysiadu. Er enghraifft, mae'r dystiolaeth yn dweud wrthym:

- Mae bron i hanner (47%) o'r plant yn Astudiaeth Mabwysiadu Cymru wedi profi pedwar neu fwy o Brofiadau Plentynod Anffafriol (ACE) cyn cael eu lleoli i'w mabwysiadu. Rydym yn gwybod bod y profiadau cynnar hyn yn arwain at oblygiadau difrifol ar gyfer nes ymlaen mewn bywyd.
- Dylai cymorth mabwysiadu ddod yn norm, beth bynnag yw oedran y plentyn neu gefndir y mabwysiadwyr.
- Mae angen i rieni sy'n mabwysiadu wybod eu bod yn gymwys i gael cymorth ychwanegol yn yr ychydig fisoedd cyntaf.
- Mae angen i rieni sy'n mabwysiadu wybod bod croeso iddynt ofyn am help yn ddiweddarach.
- Mae angen cymorth ar bawb i reoli'r berthynas sy'n newid pan fo plentyn yn ymuno â theulu, gan gynnwys:
 - brodyr a chwiorydd sy'n cael eu lleoli gyda'i gilydd
 - brodyr a chwiorydd sy'n cael eu lleoli ar wahân
 - plant yn ymuno â'r teulu
 - plant sydd eisoes yn rhan o'r teulu
 - gofalwyr maeth blaenorol
- Mae rhai plant yn cael problemau addasiad. Gallai fod angen cymorth arbenigol arnyn nhw a'u teuluoedd.
- Mae angen i bawb ddeall y prosesau cyfreithiol sy'n ymwneud â mabwysiadu, a bydd angen cymorth ar lawer o bobl ar gyfer hyn

BLAENORIAETH 2

Datblygu cronfa ddata newydd ar gyfer Cofrestr Fabwysiadu Cymru

Bydd dwy swyddogaeth i'r gronfa ddata hon:

- cadw mewn cysylltiad â mabwysiadwyr
- dod y Gofrestr Fabwysiadu Cymru

Yr hyn a ddywedom	Yr hyn a wnaethom
Edrych ar yr adolygiad o'r prosiect Cofrestr Fabwysiadu Cymru a'r gronfa ddata. Gwneud yr hyn yr oedd yr adolygiad yn ei argymhell.	Rydym wedi gweithio gyda Llywodraeth Cymru i wneud yn siŵr y bydd unrhyw system newydd yn bodloni ein hanghenion. Byddwn yn parhau i weithio gyda Llywodraeth Cymru i gaffael y system hon yn ystod 2017-18.

HER 1

Lleoli plant yn fwy effeithiol

Yr hyn a ddywedom	Yr hyn a wnaethom
Cynnal Peilot 'Maethu i Fabwysiadu'.	Gweithiom gydag AFA Cymru i ddatblygu canllawiau ymarfer ar gyfer awdurdodau lleol. Roedd y defnydd o'r cynllun yn rhy isel ar gyfer cynllun peilot. Dywedwyd wrthym fod hyn oherwydd anawsterau cyfreithiol. Mae Llywodraeth Cymru yn ystyried newid y cyfreithiau a'r canllawiau i'w gwneud yn haws
Gwneud yn siŵr bod ein canllaw arfer gorau ar gyfer dod o hyd i deuluoedd yn cael ei ddefnyddio.	Cynhaliom weithdai ym mhob un o'r pum Rhanbarth. Daeth staff o'r Rhanbarthau ac awdurdodau lleol i'r gweithdai. Canolbwyntiodd rhai Rhanbarthau ar wella systemau ar gyfer olrhain a monitro canfod teuluoedd. Mae y Fro, y Cymoedd a Chaerdydd yn awr yn cynhyrchu adroddiad misol o leoliadau a wnaed a phlant sy'n dal i aros. Mae hyn yn helpu gyda gwaith canfod teuluoedd i blant sy'n dal i aros. Eleni defnyddiom ddiwrnod Gweithgaredd Mabwysiadu i gefnogi paru am y tro cyntaf. Mae hyn wedi bod yn llwyddiannus iawn. Nododd y digwyddiad nifer o gysylltiadau posibl sy'n cael eu harchwilio.
Dod o hyd i gyfleoedd i gymryd rhan mewn trafodaethau gyda'r llysoedd/y farnwriaeth am rôl mabwysiadu o fewn y llysoedd teulu.	Mae'r tîm canolog yn hysbysu'r Barnwyr Arweiniol am ddatblygiadau yng Nghymru. Ar gais Barnwr Arweiniol y Gymraeg, hyrwyddom y defnydd o geisiadau dwyieithog.

Gwaith arall i leoli plant yn fwy effeithiol

Datblygodd Bae'r Gorllewin raglen Bontio/Symud ymlaen. Nod y rhaglen yw gwella sut mae ymarferwyr a gofalcwyr maeth yn gweithio gyda phlant sy'n cael eu lleoli i'w mabwysiadu. Mae gan y Rhanbarth 'hyrwyddwyr pontio'. Mae eu dull yn cael ei gyflwyno ar draws yr awdurdodau lleol, yn yr ardal honno. Rydym yn annog rhanbarthau eraill i ddefnyddio dull tebyg.

Ail-edrychodd Bae'r Gorllewin ar sut y maent yn gwneud ceisiadau gorchymyn mabwysiadu. Y nod yw cael proses nad yw'n caniatáu i benderfyniadau mabwysiadu lithro.

Ystadegau ar leoli plant yn fwy effeithiol

Cafodd llai o blant (304) eu lleoli i'w mabwysiadu yng Nghymru yn ystod 2016-17.

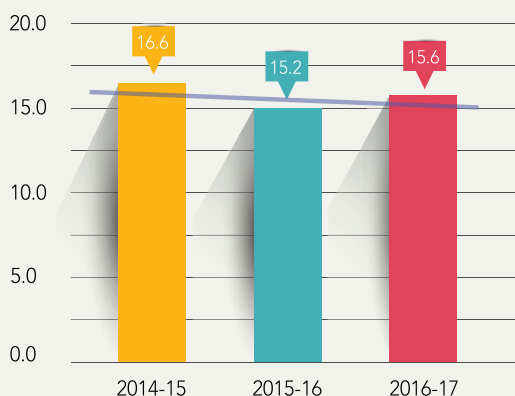
Mae hyn oherwydd bod nifer y gorchymynion lleoli wedi gostwng 38% rhwng 2013 a 2015.

Mae nifer y gorchymynion lleoli wedi dechrau codi (i fyny 15% yn 2016-17), felly rydym yn disgwyl y bydd mwy o blant yn cael eu lleoli ar gyfer mabwysiadu y flwyddyn nesaf.

Mae plant yn wynebu llai o oedi yn awr nag yr oeddent cyn i'r Gwasanaeth Mabwysiadu Cenedlaethol gael ei ffurfio. Fodd bynnag, nid ydym wedi cyflawni'r amserlen ddymunol:

- Yr amser cyfartalog ar gyfer plentyn o fynd i mewn i'r system ofal i gael ei leoli i'w fabwysiadu yw 15.6 mis yn awr (sy'n dal yn uwch na'r 13 mis rydym am ei gyflawni).

Cyfartaledd mewn misoedd o'r dyddiad derbyn gofal mwyaf diweddar i'r dyddiad lleoli ar gyfer mabwysiadu

- Yr amser cyfartalog o orchymyn lleoli i gael ei leoli i'w fabwysiadu yw 8.2 mis

Mae ein Rhanbarthau yn gwneud yn well o ran lleoli grwpiau o frodyr a chwiorydd a phlant ag anghenion cymhleth. Mae'n dal i gymryd mwy o amser na'r cyfartaledd i'r plant hyn gael eu lleoli i'w mabwysiadu. Mae'r rhesymau dros hyn yn cynnwys:

- cymhlethdod anghenion y plentyn.
- anhawster dod o hyd i fabwysiadwyr i gymryd brodyr a chwiorydd.
- cysylltiadau nad ydynt yn parhau.
- heriau cyfreithiol, weithiau ar ôl i'r Gorchymyn Lleoli gael ei roi.

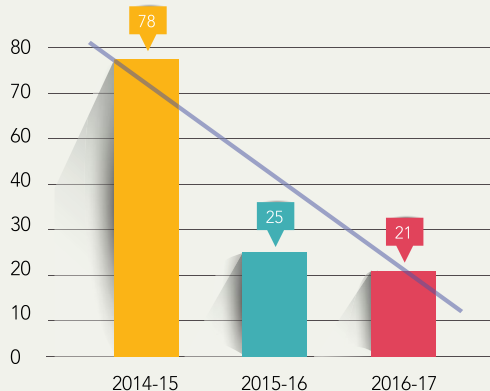
Mae llai o blant yn cael eu cynllun wedi'i newid o fabwysiadu i ffordd arall o roi iddynt gartref parhaol. Mae hyn wedi gostwng o 78 o blant yn 2014-15 i ddim ond 21 yn 2016-17. Mae hyn yn golygu ein bod wedi cyrraedd y targed a osodwyd gennym.

Fodd bynnag, ar ddiwedd y flwyddyn:

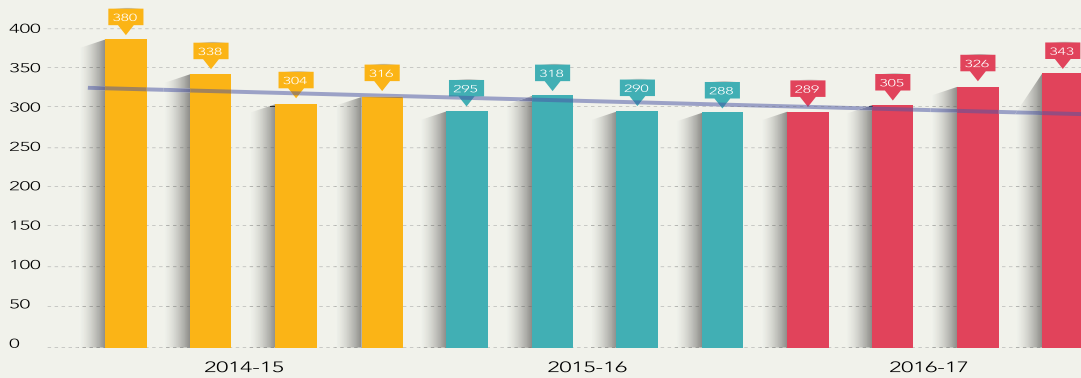
- mae nifer y plant lle mae'r cynllun ar eu cyfer yw mabwysiadu wedi codi.
- mae gan 80% o'r rhain orchymyn lleoli.
- mae mwy o blant ar Gofrestr Mabwysiadu Cymru y maent yn annhebygol o gael eu paru gyda'r mabwysiadwyr sydd ar gael ar hyn o bryd.

Mae hyn yn dal i fod yn well na'r sefyllfa cyn i'r Gwasanaeth Mabwysiadu Cenedlaethol gael ei greu, ond rydym yn gobeithio gweld y niferoedd yn lleihau ymhellach.

Nifer y plant â gorchymyn lleoli sy'n cael cynllun sefydlogrwydd wedi'i newid o fabwysiadu mewn adolygiad PDG

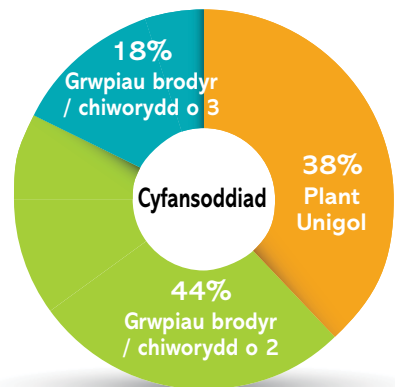
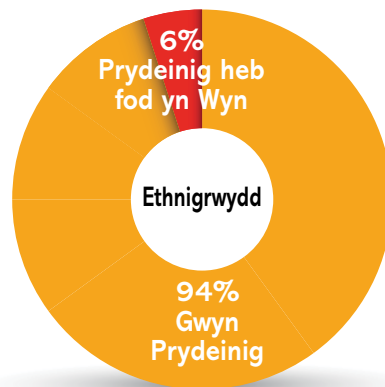
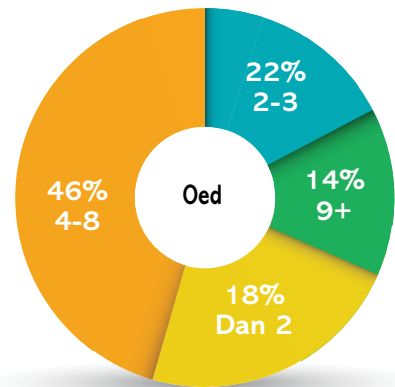
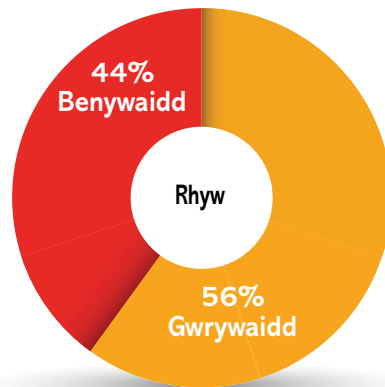

Nifer y plant â phenderfyniad SBP mabwysiadu gan asiantaeth nad ydynt eto wedi'u lleoli ar gyfer mabwysiadu

Plant yn aros ar Gofrestr Fabwysiadu Cymru ar 31 Mawrth 2017

Mae hyn ynghyd â chynnydd yn nifer y plant ar Gofrestr Mabwysiadu Cymru ar ddiwedd y flwyddyn.

- Ni allai tua hanner y plant gael eu paru â'r hyn y gallai mabwysiadwyr ei gynnig.
- Roedd mwy o grwpiau o frodyr a chwiorydd o dri.
- Roedd llai o grwpiau o frodyr a chwiorydd o ddau.
- Roedd mwy o blant ag anghenion ychwanegol yn aros, beth bynnag eu hoed, ac eithrio plant rhwng dwy a phedair oed.

Roedd 68 o fabwysiadwyr ar gael, ond nid oeddent yn gallu cael eu paru â'r plant hyn.

Bydd anghenion y plant hyn yn parhau i lywio ein strategaeth recriwtio.

Rydym yn treialu Link-maker ar gyfer plant nad ydynt yn gallu cael eu paru yn eu rhanbarth neu drwy Gofrestr Fabwysiadu Cymru.

Recriwtio'r mabwysiadwyr sy'n gallu cwrdd ag anghenion y plant sydd ar gael

Yr hyn a ddywedom	Yr hyn a wnaethom
Cyflwyno'r strategaeth ddiwygiedig ar gyfer recriwtio a dargedir. 	Defnyddiom wybodaeth am blant sy'n aros i gael eu paru i dargedu recriwtio tuag at fabwysiadwyr addas. Lansiwyd ymgyrch gyda chyfres o ddeunyddiau marchnata, '#GweldYPlentynCyfan', ym mis Gorffennaf 2016. Mae 'sgript' Cymru gyfan, fel bod darpar fabwysiadwyr yn cael darlun realistig o anghenion plant sy'n aros i'w mabwysiadu o'r cychwyn cyntaf. Mae ymholiadau gan ddarpar fabwysiadwyr am blant anos eu lleoli yn cael sylw yn gyntaf. Dyweddodd ddau Ranbarth fod darpar fabwysiadwyr yn fwy gwybodus. Adolygwyd yr ymgyrch a chynlluniwyd mwy o weithgareddau recriwtio ar gyfer 2017–18. Gweithiodd ein partneriaid Asiantaethau Mabwysiadu Gwirfoddol ar gynllun recriwtio arbenigol. Mae hyn yn cael ei ddatblygu ymhellach ar ôl trafodaethau gyda'r Rhanbarthau.
Cwblhau a defnyddio model recriwtio dau gam i ddarpar fabwysiadwyr yng Nghymru.	Mae Llywodraeth Cymru wedi cynghori y bydd ein cynigion yn gofyn am newid yn y gyfraith.
Ystyried sut yr ydym yn cefnogi ac yn gweithio gyda mabwysiadwyr sy'n aros am leoliadau.	Mae llai o fabwysiadwyr yn aros am leoliadau. Mae dal i fod diffyg cyfatebiaeth rhwng mabwysiadwyr sy'n aros a phlant sydd angen eu mabwysiadu. Bu'r Rhanbarthau a'r Asiantaethau Mabwysiadu Gwirfoddol yn cefnogi mabwysiadwyr sy'n aros i ddeall anghenion plant sydd angen, neu sy'n debygol o fod angen, eu mabwysiadu.

Ystadegau ar recriwtio'r mabwysiadwyr cywir

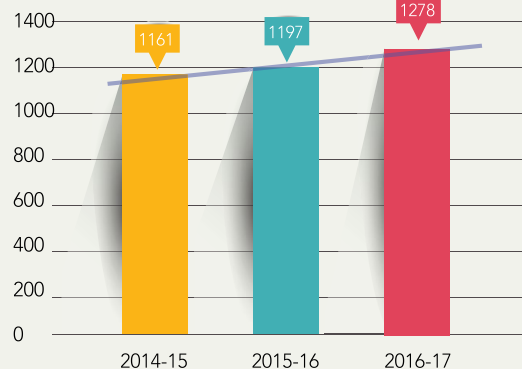
Ymholiadau cychwynnol

Mae nifer yr ymholiadau cychwynnol yn dal i gynyddu. Eleni, roedd 1,278 o ymholiadau cychwynnol.

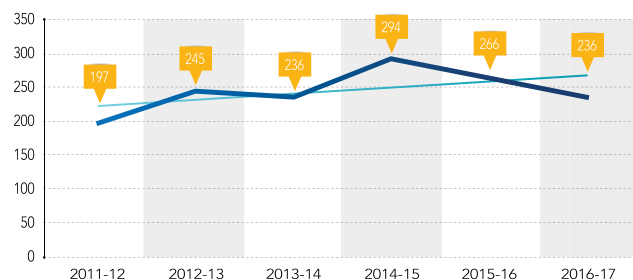
Mae 99% o ymholiadau cychwynnol yn cael ymateb o fewn pum diwrnod gwaith.

Mae cyfran uchel o ymholiadau gan bobl sydd am fabwysiadu plant ifanc iawn a/neu blant unigol ond mae'r plant hyn yn gyfran is o'r rhai sy'n aros am leoliadau.

Nifer yr ymholiadau cychwynnol

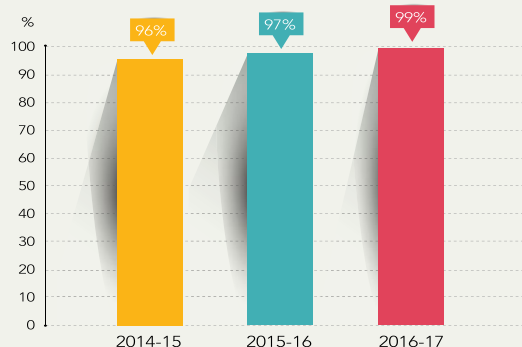

Mabwysiadwyr a gymeradwywyd

Wedi'i addasu o'r nifer a gyhoeddwyd yn flaenorol

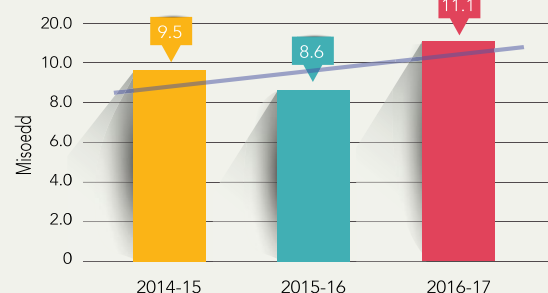
% yr ymholiadau cychwynnol a gafodd ymateb o fewn pum diwrnod gwaith

Amserlen

Mae'r amser o'r ymholiad cychwynnol i gymeradwyaeth wedi ymestyn i 11.1 mis (roedd yn 8.6 mis yn 2015-16). Roedd hyn yn ymwneud mwy â dewisiadau mabwysiadwyr na'r broses ei hun. Ar gyfartaledd, roedd pum mis rhwng ymholiad cychwynnol mabwysiadwyr a'u cais ffurfiol i fabwysiadu.

Amser cyfartalog i fabwysiadwyr gynyddu o'r ymholiad cychwynnol i benderfyniad asiantaeth i gymeradwyo

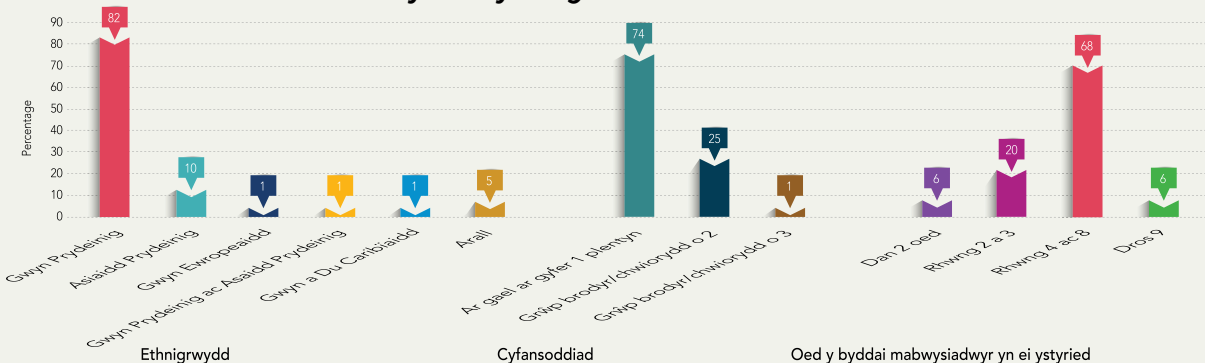
Cymeradwyaethau

Cafodd lai o fabwysiadwyr eu cymeradwyo yn 2016-17. Roedd hyn oherwydd ein bod yn targedu recriwtio i anghenion plant ac yn anelu at leihau nifer y mabwysiadwyr sy'n aros.

Ar ddiwedd y flwyddyn:

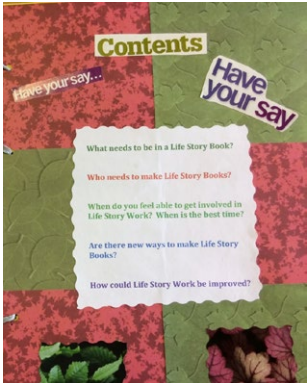
- roedd 68 o fabwysiadwyr ar gael ar Gofrestr Fabwysiadu Cymru
- dim ond 26% o fabwysiadwyr fyddai'n ystyried grwpiau o frodyr a chwiorydd
- mae mwy o fabwysiadwyr yn fodlon ystyried plant hŷn. Fodd bynnag mae'r rhan fwyaf o blant hŷn yn rhan o grŵp o frodyr a chwiorydd.

Mabwysiadwyr ar gael 31/03/2017 mewn %

Sicrhau bod y Gwasanaeth Mabwysiadu Cenedlaethol yn cael ei redeg yn dda

Yr hyn a ddywedom	Yr hyn a wnaethom
Parhau i gasglu data am fabwysiadu a gwaith y Gwasanaeth Mabwysiadu Cenedlaethol. Gweithio tuag at dargedau a bennwyd gennym.	Cynhyrchwyd llyfryn yn esbonio sut i gasglu'r data sydd eu hangen arnom, er mwyn sicrhau eu bod yn cael eu casglu yr un ffordd ar draws Cymru. Bob tri mis, cynhyrchwyd adroddiad Cymru o'r data. Ddwywaith y flwyddyn, cynhyrchwyd adroddiadau Rhanbarthol. Defnyddiwyd yr adroddiadau yn genedlaethol ac yn rhanbarthol i wirio pa mor dda rydym yn ei wneud. Gofynnwyd i bobl ddechrau casglu data am wasanaethau cymorth mabwysiadu. Yr adroddiad blynyddol hwn yw'r cyntaf i gael data am gymorth mabwysiadu. Mae rhanbarthau yn gwella eu systemau eu hunain o gasglu data. Ni allai rhai rhanbarthau roi'r holl ddata yr ydym yn gofyn amdanynt i ni. Buom yn gweithio gydag Asiantaethau Mabwysiadu Gwirfoddol ar ffyrdd o gasglu data am eu gwaith cymorth mabwysiadu.
Datblygu strategaeth gweithlu Gwasanaethau Mabwysiadu Cenedlaethol ar gyfer 2017–18 ymlaen. Byddwn yn gwneud hyn gyda'r Rhanbarthau a rheolwyr hyfforddiant.	Ymgynghorwyd â'r Rhanbarthau, ac ysgrifennon ni bapur cychwynnol. Mae hyn yn ei gwneud yn glir pa hyfforddiant a datblygiad sydd ei angen ar gyfer yr holl staff sy'n rhan o waith mabwysiadu, pa bynnag sefydliad y maent yn gweithio iddo. Cynhaliwyd cynhadledd lwyddiannus iawn ym mis Mawrth, 'Gwella Canlyniadau mewn Mabwysiadu - Symud ymlaen a rheoli perthnasoedd'. Roedd dros 120 o gynrychiolwyr. Cafodd ei hariannu gan ein cymorth grant gan Lywodraeth Cymru. Buom yn siarad â gweithwyr proffesiynol a mabwysiadwyr am gynorthwyo plant yn ystod cyfnodau pontio, yn enwedig o ofal maeth i fabwysiadu. Roedd cyflwyniadau yn cynnwys: - tad mabwysiadol yn siarad am ei brofiadau. - Lynne Cudmore ar 'gadw'r plentyn mewn golwg' yn ystod cyfnodau pontio. - Dr Ruth Sellers ar ddylanwad perthnasoedd teuluol. Roedd rhiant biolegol wedi cymryd rhan mewn gweithdy. Roedd yr adborth yn gadarnhaol dros ben. Cynhaliodd Rhanbarth Canolbarth a Gorllewin Cymru gynhadledd

Yr hyn a ddywedom	Yr hyn a wnaethom
	lwyddiannus iawn â nifer dda yn bresennol ym mis Ionawr 2017, 'Cynllunio Sefydlogrwydd – Cyflawni'r canlyniadau gorau i blant a fabwysiadwyd a'u teuluoedd'. Cafodd ei anelu at fabwysiadwyr a gweithwyr proffesiynol. Roedd y gynhadledd yn cynnwys safbwyntiau gan fabwysiadwr, plant a phobl ifanc yn ogystal â gweithdai ar bynciau megis chwarae cadarnhaol, gwaith hanes bywyd, ymlyniad a chymorth mabwysiadu.
Parhau i weithio gyda Llywodraeth Cymru a Gofal Cymdeithasol Cymru i ddylanwadu ar ddatblygu gweithlu sy'n 'ymwybodol o sefydlogrwydd/ mabwysiadu'.	Sefydlwyd cysylltiadau gyda Phrif Weithredwr Gofal Cymdeithasol Cymru a'u Cyfarwyddwr y Gweithlu a Gwella. Rydym yn rhan o'r grŵp Gweinidogol 'Gwella Canlyniadau'. Mae'r rhain yn rhoi cyfle i ni ddylanwadu ar ddatblygu'r gweithlu a chysylltu â'r adolygiad o hyfforddiant gwaith cymdeithasol.
Gweithio gyda Llywodraeth Cymru i ddatblygu ymateb cadarnhaol i 'Ymchwiliad dilynol i Wasanaethau Mabwysiadu yng Nghymru' diweddar y Cynulliad Cenedlaethol.	Cytunodd ein Bwrdd Llywodraethu ein hymateb ym mis Medi. Byddwn yn gweithio trwy'r argymhellion gyda Llywodraeth Cymru.
Sicrhau cyllideb Tîm Canolog addas.	Cafodd hyn ei sicrhau ar gyfer 2017-18 ymlaen. Bydd ein costau craidd yn cael eu bodloni. Mae cyllidebau yn yr holl Ranbarthau dan bwysau. Mae rhai wedi cael eu rhewi neu eu lleihau. Bydd hyn ag oblygiadau ar gyfer gwaith y Gwasanaeth Mabwysiadu Cenedlaethol.
Diweddarau a defnyddio'r strategaeth ar gyfer ymgysylltu â mabwysiadwyr, plant a phobl ifanc ac oedolion eraill sy'n defnyddio gwasanaethau mabwysiadu. 	Datblygwyd strategaeth ymgysylltu i gyd-fynd â'n gwaith ar gyfer 2016–17. Sefydlodd Rhanbarth Gogledd Cymru a Rhanbarth y De-ddwyrain ddiwrnodau hwyl i'r teulu gyda chyfleoedd yn ystod y dydd i ymgynghori â mabwysiadwyr ar faterion cenedlaethol a rhanbarthol. Daeth dros 100 o deuluoedd, a chawsom ni a'r mabwysiadwyr y dyddiau'n ddefnyddiol ac yn hwyl. Dyma oedd y tro cyntaf i Ranbarth Gogledd Cymru drefnu digwyddiad fel hyn, ac maent yn bwriadu cynnal digwyddiad tebyg yn 2017–18.

Yr hyn a ddywedom	Yr hyn a wnaethom
	Rhoddodd y diwrnodau hwyl i'r teulu adborth cadarnhaol: <i>'ein gweithiwr cymdeithasol 'ardderchog'- gwyddom y gallwn godi'r ffôn ar unrhyw adeg. Sesiynau paratoi a hyfforddiant yn ardderchog</i> <i>Hyfforddiant a pharatoi yn ardderchog</i> <i>Grŵp cymorth mabwysiadu – fforwm cyfeillgarwch a chynghor rhagorol i rieni a phlant'.</i>
	Rhoddodd y diwrnodau hwyl i'r teulu hefyd heriau i ni ganolbwyntio arnynt ar gyfer 2017–18: <i>Ansawdd y gwaith stori bywyd</i> <i>Siarad â phlant a fabwysiadwyd am eu brodyr a'u chwiorydd</i> <i>Mwy o gefnogaeth ar gamau llys</i> <i>Gwell cymorth ar ôl mabwysiadu</i> <i>Angen datrys Maethu i Fabwysiadu fel y gellir lleoli plant dilynol yn gynt</i> <i>Addysg – codi ymwybyddiaeth o anghenion plant a fabwysiadwyd</i> Dechreuom weithio gyda phlant, pobl ifanc a mabwysiadwyr gan ddefnyddio 'cydgynhyrchu'. Defnyddiwyd hyn ar gyfer y gwaith taith bywyd ac wrth ddatblygu ymateb i'r Bil Anghenion Dysgu Ychwanegol. Cafodd y dull hwn ei gefnogi'n dda. Mae barn plant a phobl ifanc wedi cael ei bwydo i mewn drwy TrafodMabwysiadu. Defnyddiwyd peth o'n cyllid grant i ddatblygu tudalennau gwe i bobl ifanc ac app person ifanc. Rydym yn anelu at 'fynd yn fyw' yn 2017–18. Mae'n galonogol bod ymgysylltu yn dod yn norm yn y Rhanbarthau. Dechreuodd Bae'r Gorllewin a Chanolbarth a Gorllewin Cymru grwpiau ffocws i ddatblygu gwasanaethau.

Canmolïaeth a Chwynion

Canmolïaeth

Dyweddodd bedwar Rhanbarth wrthym am ganmolïaeth. Adroddwyd 77 canmolïaeth oddi wrth:

- weithwyr proffesiynol.
- perthnasau biolegol.
- mabwysiadwyr.

Roedd y ganmolïaeth yn cynnwys:

- ansawdd y cymorth drwy'r broses ymgeisio.
- profiadau da gyda'r panel mabwysiadu.
- llysoedd yn canmol ansawdd y gwaith.

Mae Rhanbarth y De-ddwyrain yn adrodd am ganmolïaeth am eu trefniadau newydd ar gyfer asesu cymorth ar ôl mabwysiadu.

Cwynion

Mae pobl sy'n gwneud cais i fabwysiadu yn cael gwybodaeth am sut i gwyno. Mae pobl eraill sy'n defnyddio gwasanaethau mabwysiadu hefyd yn cael gwybodaeth am sut i gwyno.

Yn 2016–17, cafodd deg o gwynion eu hadrodd i'r Rhanbarthau. Helpodd y tîm canolog ymateb i rai o'r rhain. Ymdriniwyd â naw o gwynion ar y cam anffurfiol neu gam un. Aeth un gwyn i'r Mekanwaith Adolygu Annibynnol.

Roedd materion yn cynnwys:

- penderfyniadau ynghylch a allai cais barhau
- anghytuno â phenderfyniadau
- oedi
- gwasanaethau cymorth mabwysiadu

Cyllid

Cyllidebau ar gyfer y Rhanbarthau a'r tîm Canolog

Dyma'r flwyddyn gyntaf i ni gael gwybodaeth am gyllidebau'r Rhanbarthau a'r tîm Canolog.

Cyllidebau'r Rhanbarthau a'r tîm canolog ar gyfer 2016–17

Canolbarth Cymru	Gogledd Cymru	De-ddwyrain Cymru	Y Fro y Cymoedd a Chaerdydd	Bae'r Gorllewin	Tîm Canolog	Cyfanswm
£915,495	£1,494,042	£1,345,940	£1,270,330	£2,847,800	£272,000	£8,145,607

Gellir egluro peth o'r gwahaniaeth rhwng y Rhanbarthau fel a ganlyn:

- Nid yw pob Rhanbarth yn darparu'r un swyddogaethau. Er enghraifft:
 - mae cyllideb Bae'r Gorllewin yn uwch oherwydd ei fod yn rheoli cyllidebau staffio, cymorth mabwysiadu a ffioedd rh yngasiantaeth ar gyfer yr awdurdodau lleol.
 - Mae'r Fro, y Cymoedd a Chaerdydd, De-ddwyrain Cymru a Bae'r Gorllewin yn asesu anghenion cymorth mabwysiadu ac yn darparu mwy o wasanaethau yn uniongyrchol.

- Nid oes gan bob Rhanbarth yr un llwyth gwaith. Mae'r llwyth gwaith yn uwch yn y Fro, y Cymoedd a Chaerdydd, Bae'r Gorllewin a De-ddwyrain Cymru.

Ar draws Cymru, mae cyllidebau dan bwysau. Mae rhai Rhanbarthau yn cael eu gwasanaethau wedi'u hadolygu ac efallai bydd gan bob un ohonynt lai o gyllideb yn y dyfodol.

Cyllidebau'r Asiantaethau Mabwysiadu Gwirfoddol

Rhannodd tair o'r Asiantaethau Mabwysiadu Gwirfoddol ddau grant Trydydd Sector Llywodraeth Cymru, sef cyfanswm o £350,000.

Mae AFA Cymru (Cymdeithas ar gyfer Maethu a Mabwysiadu) yn cael cyllid i gefnogi'r sector cyfan.

Mae'r rhan fwyaf o'r cymorth grant mabwysiadu ar gyfer:

- recriwtio ac asesu mabwysiadwyr
- paru a lleoli plant
- cymorth mabwysiadu

Rydym yn gweithio gyda'r Asiantaethau Mabwysiadu Gwirfoddol i wneud yn siŵr bod y grantiau y maent yn eu cael yn helpu i gyflawni blaenoriaethau'r Gwasanaeth Mabwysiadu Cenedlaethol.

Grant Datblygu Llywodraeth Cymru

Eglurwyd i Lywodraeth Cymru pam bod angen arian ychwanegol arnom ar gyfer y Fframwaith ar gyfer Cymorth Mabwysiadu. Rhoddodd Llywodraeth Cymru grant o £90,000.

Cafodd y darnau canlynol o waith eu cynnal gyda'r grant o £90,000. Heb y grant, ni fyddai dim o'r gwaith hwn wedi bod yn bosibl.

Gwario'r Grant Datblygu

Ein blaenoriaethau ar gyfer 2017-18

Ein gwaith craidd yw:

- cynyddu'r ystod o gartrefi mabwysiadol sydd ar gael i gwrdd ag anghenion plant y mae mabwysiadu yw'r cynllun ar eu cyfer.
- cefnogi plant ac oedolion sy'n cael eu heffeithio gan oblygiadau gydol oes mabwysiadu.

Byddwn yn parhau â'n gwaith craidd.

Byddwn yn parhau i wneud y rhan fwyaf o'n gwaith trwy ranbarthau'r Gwasanaeth Mabwysiadu Cenedlaethol ac Asiantaethau Mabwysiadu Gwirfoddol.

Mae ein gweledigaeth ar gyfer y dyfodol wedi'i hamlinellu yn y cyflwyniad.

Bydd yn cymryd amser ac ymrwymiad gan bawb i gyflawni'r weledigaeth hon.

Mae gennym ddwy flaenoriaeth ar gyfer 2017-18.

Blaenoriaeth 1: Parhau i wella cymorth mabwysiadu

Byddwn yn:

- cyflwyno'r achos dros arian ychwanegol i gyllido gwelliannau i gymorth mabwysiadu.
- defnyddio'r fframwaith newydd ar gyfer gwaith taith bywyd.
- parhau i weithio gydag iechyd ac addysg fel bod plant a fabwysiadwyd a'u teuluoedd yn cael y cymorth cywir.

Blaenoriaeth 2: Lleoli plant yn dda

Byddwn yn:

- canolbwyntio ar recriwtio mabwysiadwyr ar gyfer y plant sy'n debygol o fod angen eu mabwysiadu.
- anelu at wella'r holl brosesau.

Gwneud i hyn ddigwydd

I wneud i hyn ddigwydd, bydd angen i ni:

- weithio i newid cyfreithiau a pholisïau, lle mae angen gwneud hynny.
- parhau i ddefnyddio cydgynhyrchu fel un o'n ffyrdd ar gyfer gweithio gyda defnyddwyr gwasanaeth, a datblygu sut mae eu barn yn llywio ein trefniadau llywodraethu.
- sicrhau bod gennym y trefniadau cywir yn eu lle i oruchwylio'r Gwasanaeth Mabwysiadu Cenedlaethol.
- annog pawb y mae eu gwaith yn effeithio ar deuluoedd sy'n mabwysiadu, darpar fabwysiadwyr a phlant sy'n derbyn gofal i wybod mwy a chael mwy o sgiliau ynghylch sefydlogrwydd a mabwysiadu.
- Anelu at welliant parhaus yn gyffredinol.

